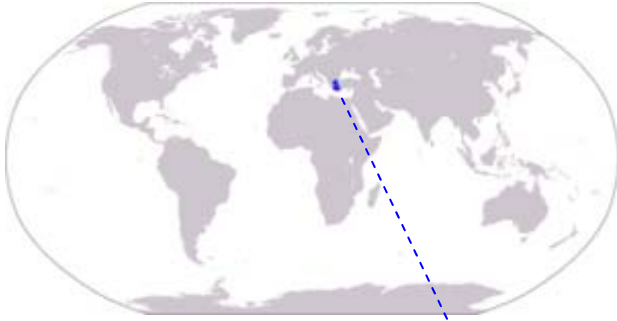

Thành Troy ở đâu ?

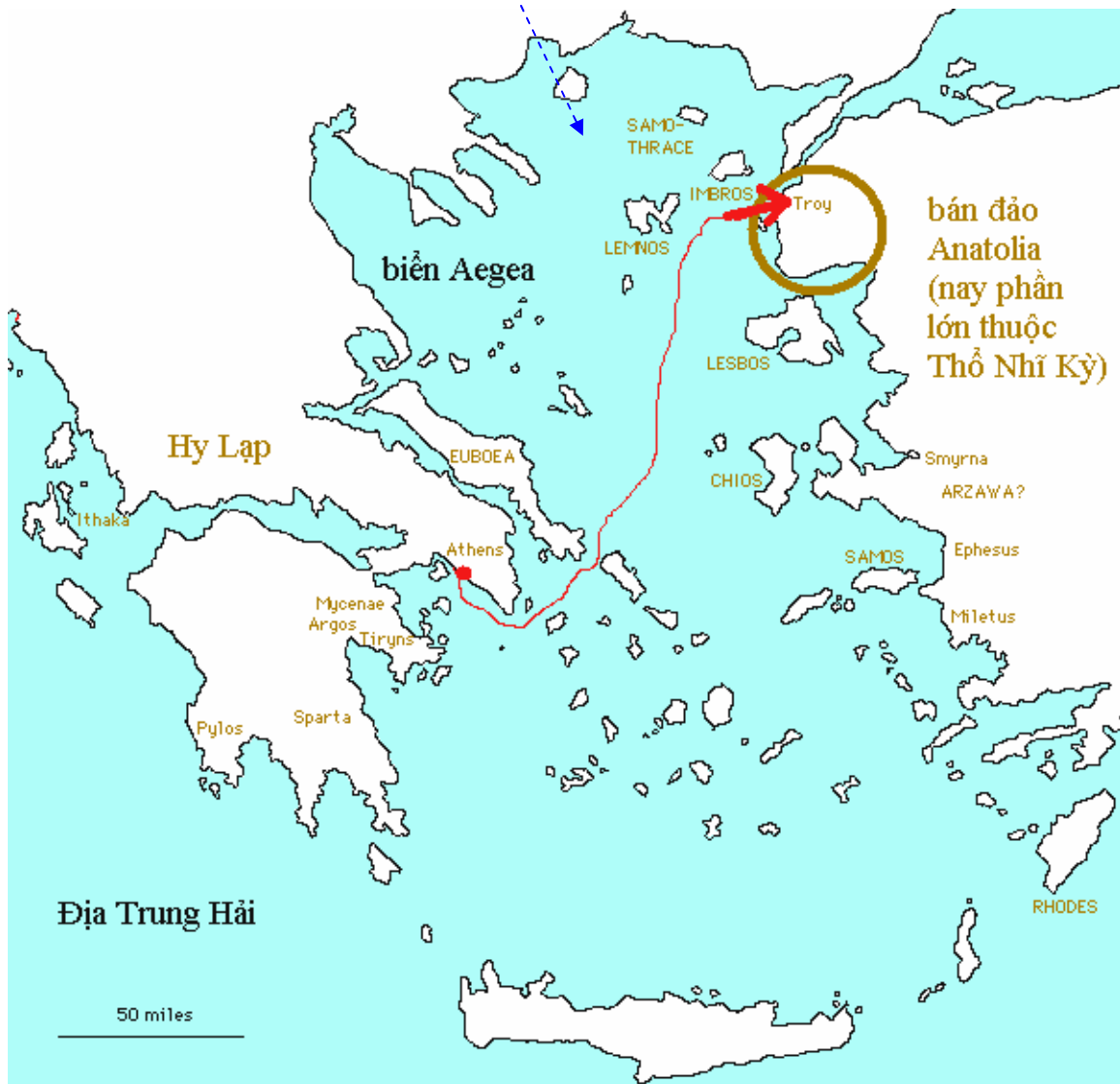
Sách báo thường nhắc đến thành ngữ “**con ngựa thành Troy**”. Bộ phim của Hollywood gần đây về cuộc chiến thành Troy với diễn viên Brad Pitt đóng vai chính đã hấp dẫn không ít người xem. Từ bao đời nay, truyền thuyết nổi tiếng về cuộc chiến dai dẳng và khốc liệt khi quân Hy Lạp tấn công thành Troy được mô tả trong **Trường ca “Iliad”** của **nhà thơ Hy Lạp Homer** và liên tục qua nhiều thế hệ, được phóng tác thành tiểu thuyết, kịch, nhạc kịch, phim,... Chuyện kể rằng sau nhiều lần tiến đánh từ bên ngoài nhưng không chiếm được thành Troy, phía Hy Lạp nghĩ ra mẹo làm một con ngựa to bằng gỗ, rỗng bụng rồi cho quân mai phục trong đó. Sau đấy Hy Lạp để ngựa gỗ lại và giả vờ rút quân. Quân thành Troy tưởng quân Hy Lạp đã rút, bèn mở cổng thành ra xem, thấy ngựa gỗ to rất lạ liền kéo vào thành. Đêm ấy, số quân Hy Lạp trong bụng ngựa gỗ lên ra mở cổng thành. Đại quân Hy Lạp quay lại tràn vào thành và chiếm được thành Troy. Thành ngữ “**con ngựa thành Troy**” để chỉ mưu mẹo gài lực lượng vào phía đối phương nhằm phối hợp tấn công đối phương cả từ bên ngoài và bên trong. Cuộc chiến thành Troy diễn ra vào khoảng thế kỷ 13 trước Công nguyên, nghĩa là cách chúng ta hơn 3200 năm và trước lúc sáng tác trường ca “Iliad” gần 600 năm. Các nhà sử học và khảo cổ học trong nhiều thế kỷ đã nghiên cứu rất công phu nhằm đánh giá mức độ xác thực của các sự việc mà Homer đã mô tả. Tuy có nhiều ý kiến khác nhau nhưng cũng đã tìm được một số chứng tích được cho là của thành Troy cổ xưa.

Thế thì thành Troy ấy ở đâu? Troy là tên gọi theo tiếng Anh, còn theo tiếng Pháp là Troie, tiếng Hy Lạp và La Tinh là Troia, tiếng Thổ Nhĩ Kỳ là Truva.

Người ta đã nghiên cứu vùng **đất phía Nam eo biển Dardanelles** (cửa ngõ đi từ Địa Trung Hải vào Biển Đen) nơi có tên gọi lịch sử là Troad vì các di chỉ đồ nát của thành phố này ở **đông bắc Thổ Nhĩ Kỳ**. Hầu hết các khảo sát và nghiên cứu đều tập trung vào **gò đất ở Hisarlik, gần thị trấn Canak, tỉnh Çanakkale**, có nhiều nét giống với thành Troy mà Homer đã mô tả.

Khu vực biển Aegea trên bản đồ thế giới

bán đảo
Anatolia
(nay phần
lớn thuộc
Thổ Nhĩ Kỳ)

Khu vực biển Aegea và vị trí thành Troy

Gò đất ở Hisarlik, phía xa là eo biển Dardanelles

Một số di tích được phát hiện khi khai quật

Đồng tiền cổ Hy Lạp được tìm thấy tại khu vực khai quật

Chiến binh Hy Lạp cổ đại

Dựng lại ngựa gỗ làm điểm thu hút khách du lịch

Một số nhà khảo cổ Đức đã khảo sát rất công phu ở Hisarlik. Heinrich Schliemann đã khai quật (1871 ÷ 1879) và khám phá thêm nhiều thành phố nằm chồng lên nhau qua nhiều thời kỳ lịch sử trong gò đất đó và phân biệt được chín lớp cư trú chính (gọi là I-IX). Sau này, Wilhelm Dörnfeld (1893 ÷ 1894), Carl Blegen (1932 ÷ 1938), Manfred Korfmann (1988) (rất tiếc là ông mới mất ngày 11/8/2005 nên ít nhiều có ảnh hưởng đến việc triển khai hiện nay), Frank Kolb (2001 – 2002),...tiếp tục khai quật ở Hisarlik trong nhiều năm và đã nhận dạng thêm nhiều lớp phụ nữa. Mặc dù vẫn chưa thể hoàn toàn khẳng định đây đúng là vị trí thành Troy, nơi mà quân Hy Lạp từ Athens đã vượt biển Aegea đến tiến đánh thời xa xưa, nhưng nhiều chứng cứ khảo cổ ở Hisarlik khá phù hợp với một số chi tiết được mô tả trong “Illiad” của Homer như thành Troy lớn có “tháp canh đẹp” và “cổng cao ngất”.

Khu di tích khảo cổ thành Troy được Tổ chức Văn hoá Giáo dục Khoa học của Liên Hợp Quốc (UNESCO) công nhận là Di sản Thế giới năm 1998 và là điểm tham quan du lịch rất hấp dẫn của Thổ Nhĩ Kỳ..